

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

NUTARIMAS

DĖL PAVEDIMO LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO ENERGETIKOS KOMISIJAI ATLIKTI PARLAMENTINĮ TYRIMĄ DĖL ENERGETIKOS SEKTORIUJE VEIKIANČIŲ ASMENŲ FINANSINĖS KOMERCINĖS VEIKLOS 2009–2014 METAIS

2014 m. gruodžio 18 d. Nr. XII-1504
Vilnius

Lietuvos Respublikos Seimas, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo statuto 49 straipsnio 1 dalies 5 ir 19 punktais, 49 straipsnio 3 dalimi ir 74 straipsnio 4 dalimi,

suprasdamas energijos vartotojų teisių ir teisėtų interesų apsaugos būtinumą;

siekdamas, kad monopolijų reguliavimas būtų veiksmingas ir kad visuomenės poreikius atitinkančių kainų energetikos srityje nustatymas vyktų skaidriai;

reaguodamas į Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos atliktų planinių AB „Litgrid“, AB LESTO ir AB „Lietuvos energijos gamyba“ patikrinimų rezultatus,
n u t a r i a:

1 straipsnis.

Pavesti Lietuvos Respublikos Seimo Energetikos komisijai (toliau – Komisija) atlikti parlamentinį tyrimą dėl energetikos sektoriuje veikiančių asmenų finansinės komercinės veiklos 2009–2014 metais.

2 straipsnis.

Ipareigoti Komisiją išsiaiškinti:

1) ar 2010 metais buvo importuota ir Lietuvos Respublikos vartotojams parduota kaip remtinos (AB Lietuvos elektrinėje pagamintos) 0,6 TWh elektros energijos, dėl ko vartotojai permokėjo 52 417 000 Lt:

a) kokios šio pardavimo priežastys ir pasekmės; kurie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, AB „Lietuvos energija“ ir (ar) AB Lietuvos elektrinės atsakingi asmenys dalyvavo priimant ir priėmė šį sprendimą; ar šiems asmenims buvo taikytos atsakomybės priemonės;

b) kokiais motyvais buvo grįstas Lietuvos Respublikos energetikos ministro Arvydo Sekmoko įsakymas, kuriuo buvo nustatyta didesnė, negu iš tiesų buvo būtina, elektros gamybos kvota Lietuvos elektrinei; šio įsakymo rengėjus; kokios sutartys dėl to buvo sudarytos su dujų tiekėjais, koks tų sutarčių turinys, kokie įmonės, sudariusios sutartis, įsipareigojimai;

2) ar 2009–2011 metais AB „Lietuvos energija“ ir (ar) AB Lietuvos elektrinė vykdė komercinę prekybą apyvartiniais taršos leidimais, dėl kurios buvo patirta 147 651 653 Lt nuostolių:

a) kokios šios komercinės prekybos priežastys ir pasekmės; kurie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, AB „Lietuvos energija“ ir (ar) AB Lietuvos elektrinės atsakingi asmenys savo sprendimais sudarė sąlygas vykdyti ir vykdė tokią komercinę veiklą; ar buvo taikytos atsakomybės priemonės ir išieškota žala iš šioje veikloje dalyvavusių asmenų;

b) ar dėl AB Lietuvos elektrinės pasirašytų prekybos apyvartiniais taršos leidimais sutarčių ir jų pakeitimais priimtų įsipareigojimų nebuvo sukurtos prielaidos įmonei ateityje patirti žalą;

c) ar dėl įmonės vykdomos prekybos apyvartiniais taršos leidimais susidarę nuostoliai buvo tinkamai nurodomi įmonės finansinėse ataskaitose; koku būdu šie nuostoliai buvo dengiami;

3) priežastis, lėmusias tai, kad į AB „Lietuvos energija“, AB Lietuvos elektrinės, AB „Lietuvos energijos gamyba“, AB „Litgrid“, AB LESTO reguliuojamos veiklos sąnaudas ir turtą buvo įtraukti nereguliuojamai veiklai priskirtini sąnaudos ir turtas, taip pat tai, kad nebūtinės sąnaudos reguliuojamai veiklai vykdyti buvo įtrauktos į reguliuojamos veiklos sąnaudas; asmenis, kurie parengė ir priėmė šiuos sprendimus; ar tokiu būdu nebuvo iškraipyti reguliavimo ir finansinėse ataskaitose pateikti duomenys;

4) ar pirkdavo AB „Lietuvos elektrinė“, AB „Lietuvos energija“ (nuo 2013 m. rugpjūčio 30 d. – UAB „Lietuvos energija“), AB „Lietuvos energijos gamyba“, AB „Litgrid“, AB LESTO prekes ir paslaugas iš asmenų, su kuriais sieja (siejo) administraciniai, valdymo, nuosavybės ryšiai, 2010–2014 metais; ar šiame punkte nurodytos įmonės pirkdavo prekes ir paslaugas iš tiesiogiai nereguliuojamų (priklausančių įmonės grupei) asmenų (IV bloko įmonių) 2010–2014 metais; kodėl ir kiek pirkdavo šių prekių ir paslaugų; ar šios prekės ir paslaugos buvo perkamos pagal Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymą (toliau – Viešųjų pirkimų įstatymas); ar pirkimas galimai nesivadovaujant Viešųjų pirkimų įstatymo nuostatomis turėjo įtakos reguliuojamos veiklos tarifo dydžiui;

5) kiek, iš kokių tiekėjų, kokiems tikslams AB „Lietuvos elektrinė“, AB „Lietuvos energija“ (nuo 2013 m. rugpjūčio 30 d. – UAB „Lietuvos energija“), AB „Lietuvos energijos gamyba“, AB „Litgrid“, AB LESTO įsigijo prekių, paslaugų, produktų pagal sąnaudų

kategorijas, apimančias konsultavimo, teisinės, reklamos, reprezentacijos, viešinimo, informavimo, mokslinių tyrimų ir kitas panašias paslaugas, 2010–2014 metais;

6) ar būdai, kuriais AB LESTO 2010–2013 metais vykdė elektros energijos įsigijimus reguliuojamų ir garantinių vartotojų poreikiams tenkinti, taip pat tinklo technologiniams nuostoliams ir savoms reikmėms dengti, atitiko Viešųjų pirkimų įstatymą ir kitus teisės aktus, ar užtikrino mažiausias sąnaudas energetikos sistemai;

7) kokia yra (buvo) „Baltpool“ ir „Nord Pool Spot“ (Šiaurės šalių elektros birža) veiklos įtaka elektros energijos kainoms Lietuvoje ir kaip 2010–2014 metais AB LESTO vykdė elektros energijos įsigijimus reguliuojamų ir garantinių vartotojų poreikiams tenkinti, taip pat tinklo technologiniams nuostoliams ir savoms reikmėms dengti; ar įsigijimai buvo vykdomi vadovaujantis mažiausios kainos kriterijumi trumpalaikėje ir ilgalaikėje perspektyvoje, mažiausių sąnaudų kriterijumi energetikos sistemai;

8) kokios priežastys lėmė, kad AB „Lietuvos energija“ (nuo 2013 m. rugpjūčio 30 d. – UAB „Lietuvos energija“), AB LESTO ir AB „Litgrid“ priimant sprendimus dėl pelno paskirstymo buvo išmokėti dividendai 2010–2014 metais; kurie atsakingi asmenys dalyvavo priimant sprendimus; kokie išmokėtų dividendų finansavimo šaltiniai; kokio dydžio ir kuriems asmenims buvo suteikta parama 2010–2014 metais;

9) kokiais principais remdamosi AB „Litgrid“ ir AB LESTO vykdė balansavimo veiklą; ar balansavimo veiklos sąnaudos ir pajamos užtikrino efektyviausias balansavimo kainas elektros energijos sistemos naudotojams;

10) ar galiojusi ir šiuo metu galiojanti teisinio reguliavimo tvarka nesudarė (nesudaro) paskatų ir galimybių reguliuojamiems asmenims pelno centrus iškelti į nereguliuojamas veiklas; ar galiojusi ir šiuo metu galiojanti teisinio reguliavimo tvarka nesudarė (nesudaro) paskatų ir galimybių nereguliuojamos veiklos sąnaudas dengti iš reguliuojamos veiklos pajamų;

11) ar Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija tinkamai kontroliavo energetikos įmonių veiklą 2009–2014 metais.

3 straipsnis.

Nustatyti, kad Komisija iki 2015 m. birželio 1 d. pateikia Lietuvos Respublikos Seimui išvadas ir pasiūlymus.

Seimo Pirmininkė

Loreta Graužinienė